



## Rýchly komentár

### Slovenský deficit na úrovni -0,7 % HDP, dlh poklesol pod 1. sankčné pásmo

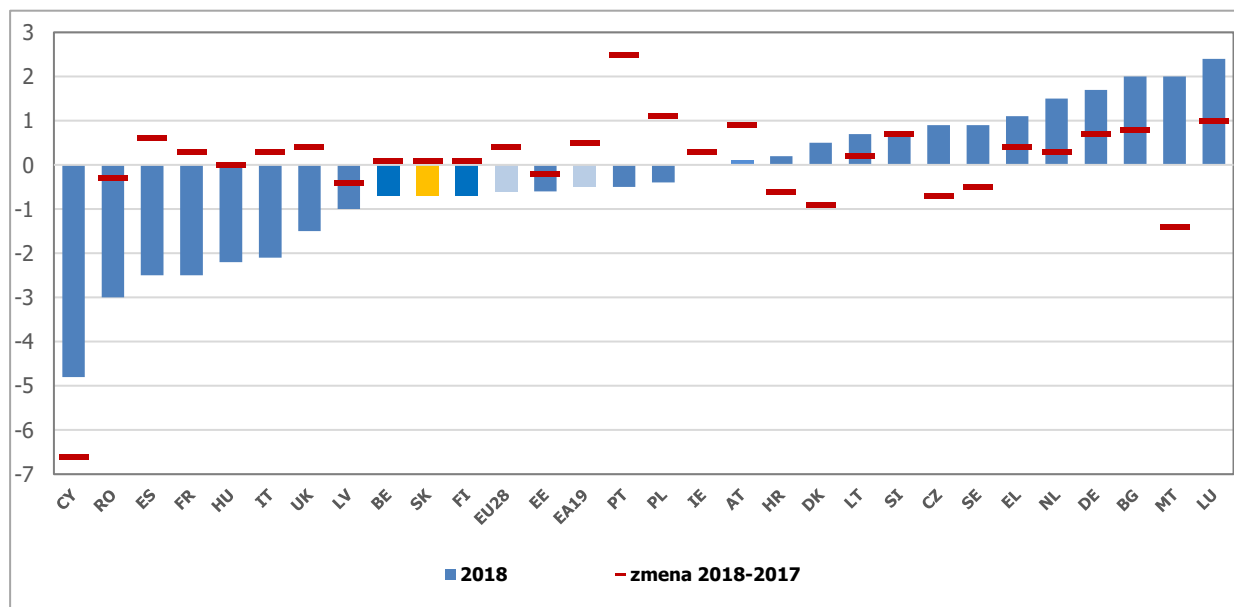
V Európskej únii a aj v eurozóne došlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k zlepšeniu hospodárenia verejnej správy a k zníženiu dlhu. Verejné financie na Slovensku skončili lepšie (o 0,1 p. b. HDP) ako bol stanovený rozpočtový cieľ na rok 2018, v porovnaní s rokom 2017 došlo k poklesu deficitu verejnej správy o 0,1 p. b. HDP. Priaznivé ekonomické podmienky pozitívne vplývali na daňové a odvodové príjmy, tie boli zároveň sprevádzané nárastom výdavkov. Medziročne ako aj oproti rozpočtu rástli najmä mzdové výdavky, sociálne dávky, výdavky na zdravotníctvo a kapitálové výdavky. Vyššie výdavky boli ovplyvnené vyšším čerpaním EU fondov a spolufinancovaním. Pozitívne i negatívne riziká, na ktoré NBS upozorňovala v Analýze k Rozpočtu verejnej správy na roky 2018-2020, sa naplnili.

### EDP notifikácia v krajinách EÚ

Eurostat prezentoval prvé výsledky deficitu a dlhu notifikované členskými krajinami EÚ za obdobie 2015 – 2018 v rámci prvej EDP notifikácie v roku 2019. Deficit za EÚ28 dosiahol v roku 2018 výšku -0,6 % HDP a dlh 80,0 % HDP (deficit EA19 -0,5 % HDP a dlh 85,1 % HDP). V porovnaní s rokom 2017 došlo v roku 2018 k zníženiu deficitu EÚ28 o 0,4 p.b. HDP a EA19 o 0,5 p.b. HDP a k zníženiu dlhu EÚ28 o 1,7 p.b. HDP (EA19 o 2,0 p.b. HDP). V roku 2018 dosiahlo najväčší prebytok Luxembursko (2,4% HDP). Najviac sa deficit znížil v Portugalsku (o 2,5 p. b. HDP) a zhoršil v Cypre (o 6,6 p. b. HDP).

Najnižší dlh vykázali Estónsko a Luxembursko. Štrnásť krajín prekročilo 60 % limit dlhu, pričom najvyšší dlh vykázali Grécko a Taliansko. Vo väčšine krajín došlo k zníženiu dlhu.<sup>1</sup>

Graf 1 Výška deficitu krajín EU v 2018 a zmena oproti 2017 (% HDP)



Zdroj: Eurostat, NBS vlastné prepočty

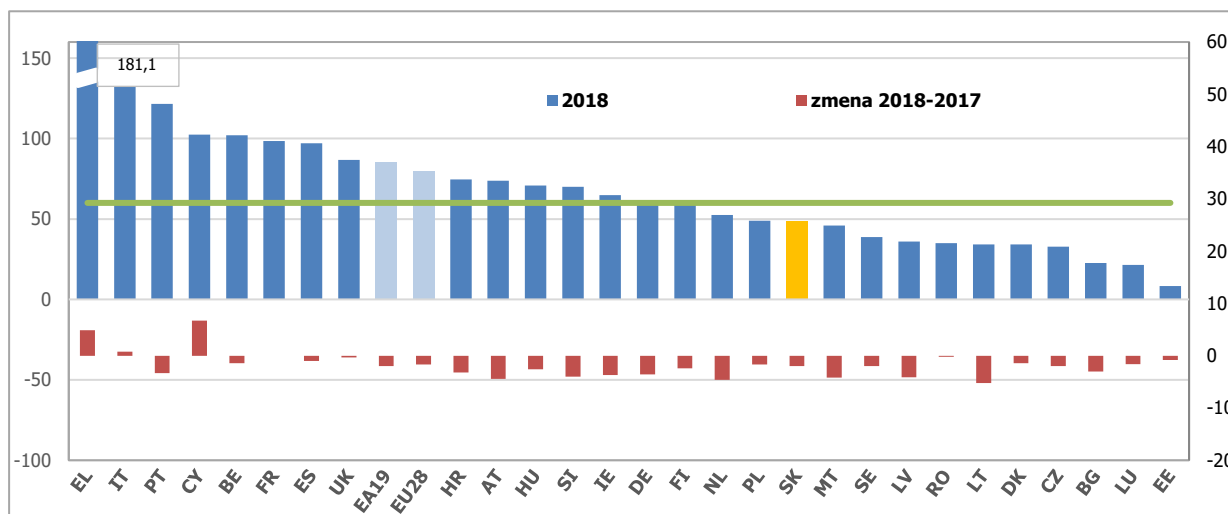
<sup>1</sup> Eurostat vyjadril výhrady voči kvalite dát v prípade Slovenska a Maďarska.

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4ffe7bcbdfad>

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



Graf 2 Výška verejného dlhu krajín EU za 2018 a zmena oproti 2017 (% HDP)



Zdroj: Eurostat, NBS vlastné prepočty

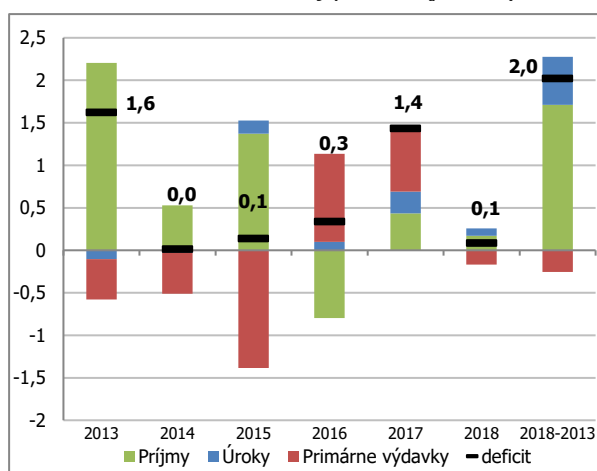
### Verejné financie v roku 2018 na Slovensku

**Slovensko dosiahlo deficit 0,7% HDP, čo je o 0,1 p. b. HDP nižší ako v minulom roku a rovnako aj v porovnaní s rozpočtom. Medziročná konsolidácia prebiehala cez vyššie príjmy a nižšie úrokové náklady**

Deficitné hospodárenie zaznamenala len ústredná vláda, ktorá hospodárila s schodkom vo výške 910 mil. eur, miestna samospráva ako aj fondy sociálneho zabezpečenia hospodárili s prebytkom 117 mil. eur, resp. 164 mil. eur.

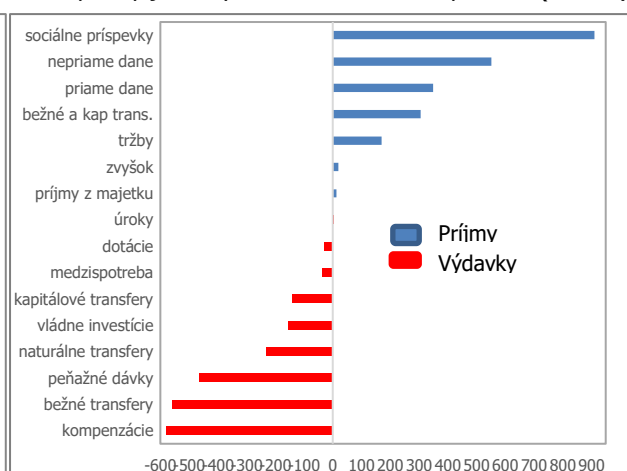
V porovnaní s minulým rokom klesol rozpočtový deficit o 0,1 p.b. HDP, a bol dosiahnutý primárny prebytok rozpočtu vo výške 0,6 % HDP. Po výraznej konsolidácii v roku 2017, sa jej úroveň výrazne znížila, negatívne vplýval nárast primárnych výdavkov. V nominálnom vyjadrení klesol deficit o 38 mil. eur a konsolidácia bola ťahaná len cez príjmy a pokles úrokových nákladov. Od roku 2012 zlepšenie deficitu je tak primárne ťahané vyššími príjmami a úsporou na úrokových nákladoch, ku ktorému prispieva uvoľnená menová politika.

Graf 3 Medziročná zmena deficitu verejných financií (p. b. HDP)



Poznámka: Príjmy a výdavky sú očistené o vplyv EÚ  
Zdroj: ŠÚ SR, NBS vlastné výpočty

Graf 4 Príspevok príjmov a výdavkov k zmene deficitu oproti 2017 (mil. eur)



Poznámka: Príjmy a výdavky sú očistené o vplyv EÚ a a spolufinancovania a o deficitne neutrálne transakcie<sup>2</sup>  
Zdroj: ŠÚ SR, NBS vlastné výpočty

<sup>2</sup> Poistné platné štátom

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



## Príjmy verejnej správy

Na príjmovej strane zaznamenali **daňové a odvodové príjmy** výrazný medziročný rast, ktorý do značnej miery reflektoval pozitívny vývoj ekonomiky. Priame dane boli ťahané najmä daňou z príjmu zamestnancov, ktorá medziročne rástla o 12,6 % a odzrkadľuje najmä pozitívne tendencie na trhu práce. Vývoj priamych daní bol čiastočne tlmený zrušením daňových licencií, čo spôsobilo mierny medziročný výpadok dane z príjmu právnických osôb. Vývoj na trhu práce sa rovnako pozitívne prejavil aj pri raste odvodových príjmov, ktoré medziročne vzrástli o 6,8 %.

Nepriame dane dosiahli v roku 2018 medziročnú dynamiku 6 %, pričom hlavným faktorom tohto nárastu bola DPH. Tá v roku 2018 rástla tempom takmer 7 %, najmä kvôli pozitívnemu makroekonomickému vývoju. Rast ekonomiky potiahol rovnako aj spotrebné dane, ktorých medziročný nárast dosiahol 2,9 %.

V **nedaňových príjmoch** pozitívny vývoj oproti 2017 zaznamenali **tržby**, ktoré súviseli najmä s vyššími príjmami nemocníc za poskytnuté výkony, príjmami Národnej diaľničnej spoločnosti a obcí.

Medziročne mierne vzrástli **príjmy z podnikania a majetku**, kde vyššie dividendy z SPP a ZSE prevážili nižšie dividendy z účasti štátu na energetických podnikoch SSE a VSE. Negatívne vplývali nižšie úrokové príjmy.

## Výdavky verejnej správy

**Kompenzácie** rástli dynamicky na úrovni 7,6 %. K nárastu prispeli relatívne dynamické valorizácie tarifných plátov<sup>3</sup>, ale aj medziročný nárast odmien o 60 mil. eur (17,2 %). K silnému nárastu odmien došlo najmä v prípade štátneho rozpočtu (a to najmä v rezorte vnútra) a samosprávy. Do rastu kompenzácií sa premietol aj nárast počtu zamestnancov v sektore verejnej správy<sup>4</sup>, pričom zamestnanosť vzrástla najmä v samospráve.

Medziročný rast zaznamenali aj **sociálne dávky** a to tak peňažné ako aj výdavky na zdravotnú starostlivosť. **Sociálne dávky peňažné** boli ovplyvnené nárastom starobných dôchodkov o 5,9% (nominálne najviac o 284 mil. eur), ktorý súvisel s nárastom počtu poberateľov (o 1,3%) ako aj zvýšením priemerného dôchodku (o 4,5%). Najvyššiu dynamiku 20% dosiahli výdavky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia (49 mil. eur), ktoré boli ovplyvnené novou legislatívou, výrazne zvyšujúcou príspevok na opatrovanie. Výdavky z fondu nemocenského poistenia rástli o 17% (97 mil. eur), a to vplyvom rastu počtu poberateľov nemocenskej dávky ako aj materskej dávky a priemernou výškou materskej. Nižšie boli aj výdavky na pomoc v hmotnej núdzi (35 mil. eur), ktoré súvisia s klesajúcim počtom poberateľov, ktorí namiesto dávky v hmotnej núdzi viac využívajú aktívne politiky trhu práce.

Tempo rastu **výdavkov na zdravotnú starostlivosť** sa po minuloročnej stagnácii zrýchlilo a vrátilo sa na priemernú úroveň pred 2017. Rástli výdavky na nemocničnú a ambulantnú starostlivosť, poklesli najmä výdavky na zdravotnícke pomôcky a lieky. Plánované úspory z opatrení revízie výdavkov na zdravotníctvo sa na strane nemocníc vplyvom zákonom stanoveného automatického zvyšovania miezd nedarí plniť, navyše nemocnice majú zvýšené výdavky aj pri prevádzke, spotrebe liekov a ŠZM. V roku 2018 prebehla prvá etapa oddlžovania zdravotníckych zariadení, v rámci ktorej bolo uhradených 28 mil. eur záväzkov Národnej transfúznej služby a 113 mil. eur záväzkov nemocníc voči ich dodávateľom, tempo rastu záväzkov po lehote splatnosti sa však nespomalilo<sup>5</sup>.

<sup>3</sup> Tarifné platy štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme boli valorizované o 4,8 % od 1. januára 2018, v prípade pedagogických zamestnancov došlo k valorizácii o 6 % od 1. septembra 2017, čo sa prejavilo aj v raste v roku 2018.

<sup>4</sup> Podľa metodiky ESA2010.

<sup>5</sup> V rámci oddlžovania boli uhradené aj záväzky zdravotníckych zariadení voči Sociálnej poisťovni vo výške 187 mil. eur, tieto však nevstupujú do bilancie zdravotníckych zariadení.

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



**Vládne investície boli medziročne vyššie o 19 %**, pričom vlastné investície vzrástli o 12,5 % a v prípade EU fondov a spolufinancovania došlo k medziročnému nárastu až o 48 %. K medziročnému nárastu investičnej aktivity prispeli najmä obce a Národná diaľničná spoločnosť, v menšej miere aj štátny rozpočet, železničné spoločnosti a verejné nemocnice. Jednalo sa pritom do veľkej miery o rekonštrukcie a modernizácie, realizáciu nových stavieb ako aj nákup špeciálnych zariadení a techniky pre silové zložky.

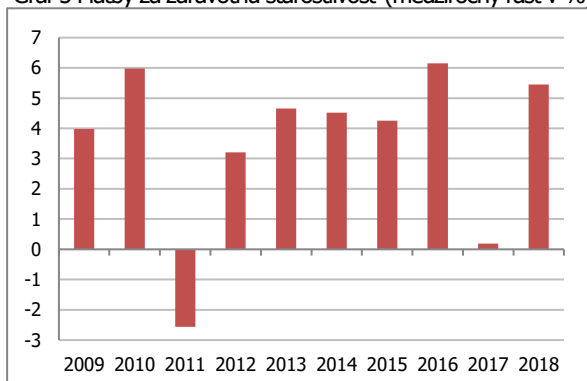
Mierny nárast na úrovni 1,9 % zaznamenala **medzispotreba**. K relatívne silným nárastom došlo v prípade štátneho rozpočtu, obcí a verejných nemocníc, naopak v prípade VÚC a ŽSSK došlo naopak k úsporám. V štruktúre nárast pramenil z nákupov materiálu, súčiastok, údržby budov ako aj dodávok špeciálnych služieb v oblasti obrany a poľnohospodárstva.

Medziročný rast **bežných transferov** (43%) bol ovplyvnený najmä vyššími odvodmi do rozpočtu EÚ (27%) a rastom záväzkov verejného sektora. Na raste sa tiež určitou mierou podieľa rast transferov neziskovým organizáciám so zvýšenou mierou výdavkov najmä v rezorte školstva (Národný program rozvoja športu) a v rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny (program sociálnej inklúzie, opatrenie zvýšenia príspevku pre zariadenia sociálnej starostlivosti).

**Kapitálové transfery** medziročne vzrástli o 84% najmä vplyvom vyššieho transferu súkromnej zdravotnej poisťovni a vyššieho spolufinancovania prostriedkov EÚ.

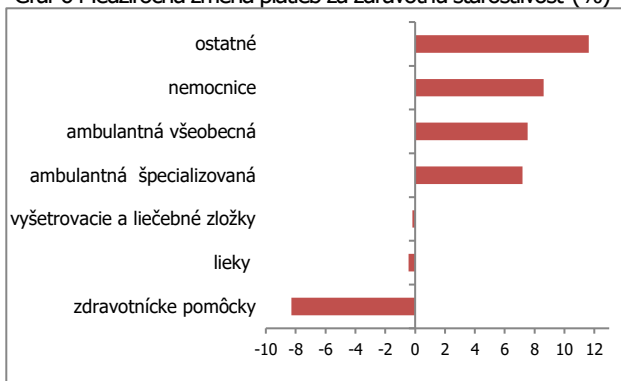
**Úrokové náklady** aj napriek rastu nominálneho zadĺženia mierne poklesli oproti úrovni predchádzajúceho roku.

Graf 5 Platby za zdravotnú starostlivosť (medziročný rast v %)



Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Graf 6 Medziročná zmena platieb za zdravotnú starostlivosť (%)



Zdroj: ŠÚ SR, NBS

**V porovnaní so schváleným Rozpočtom verejnej správy na roky 2018-2020 došlo k zlepšeniu hospodárenia o 113 mil. eur (0,1 p. b. HDP).** Rozpočet verejnej správy na roky 2018-2020 očakával v roku 2018 deficit na úrovni 743 mil. eur (0,8% HDP). Skutočný deficit dosiahol výšku 629 mil. eur (0,7% HDP).

Riziká, na ktoré NBS upozorňovala v komentári k [Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2018-2020](#)<sup>6</sup> sa naplnili. Materializovalo sa pozitívne riziko makroekonomického vývoja, a s tým súvisiace vyššie daňové a odvodové príjmy. Naplnilo sa aj riziko nižších príjmov z dividend, nižších príspevkov do Národného jadrového fondu i príjmov z predaja emisných povoleniek v Envirofonde. Zrealizovalo sa negatívne riziko vyšších mzdových výdavkov, sociálnych dávok a investícií ako aj riziko vyššieho spolufinancovania v prípade rýchlejšieho čerpania EÚ zdrojov. Výška dividendy vyplácaná súkromnému akcionárovi zdravotnej poisťovne výrazne prekročila svoju rozpočtovanú úroveň.

V porovnaní s schváleným rozpočtom bolo hospodárenie ústrednej vlády lepšie o 277 mil. eur a miestna samospráva naopak dopadla o 156 mil. eur horšie ako sa očakávalo z dôvodu horšieho

<sup>6</sup> [https://www.nbs.sk/\\_img/Documents/\\_komentare/AnalytickeKomentare/2017/AK49\\_NRV\\_S\\_2018-2020.pdf](https://www.nbs.sk/_img/Documents/_komentare/AnalytickeKomentare/2017/AK49_NRV_S_2018-2020.pdf)

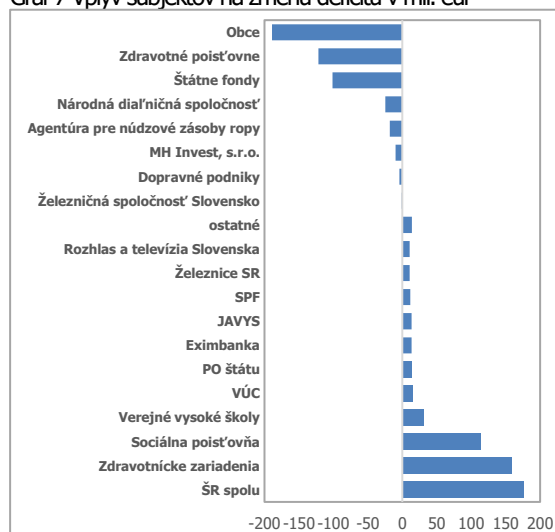
Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



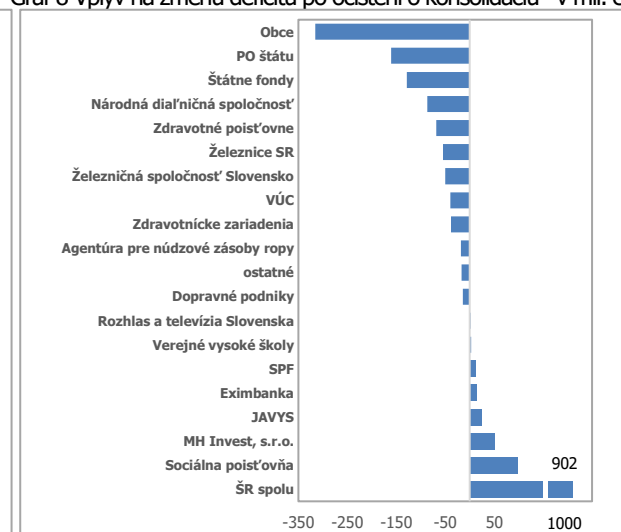
hospodárenia obcí. Fondy sociálneho zabezpečenia skončili približne na úrovni rozpočtu, keď výrazne horšie hospodárenie zdravotných poisťovní z časti kompenzovalo zlepšenie v Sociálnej poisťovni.

Na zlepšenie v porovnaní s rozpočtom malo najväčší vplyv hospodárenie štátneho rozpočtu, zdravotníckych zariadení, sociálnej poisťovne a verejných vysokých škôl. Na druhej strane výrazne horšie hospodárili obce, zdravotné poisťovne, štátne fondy a Národná diaľničná spoločnosť. Tieto výsledky hospodárenia sú však skreslené transfermi medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy, ktoré výsledky u jedného subjektu zlepšujú a u druhého zhoršujú, nemajú však vplyv na celkovú bilanciu verejnej správy. Po očistení o niektoré významnejšie transfery je možné získať reálnejší pohľad na ich hospodárenie (graf 10). Najväčší rozdiel je v štátnom rozpočte, z ktorého boli realizované transfery do ostatných subjektov verejnej správy.

Graf 7 Vplyv subjektov na zmenu deficitu v mil. eur



Graf 8 Vplyv na zmenu deficitu po očistení o konsolidáciu\* v mil. eur



\* úpravy o transfery medzi subjektmi za účelom reálnejšieho pohľadu na hospodárenie subjektov<sup>7</sup>

ŠR spolu predstavuje štátny rozpočet, štátne finančné aktíva a mimorozpočtové účty

Zdroj: Štátna pokladnica, MF SR, NBS vlastné výpočty

Výrazný pozitívny vplyv na hospodárenie štátneho rozpočtu mali daňové príjmy, ktoré skončili vyššie o 271 mil. eur. Z pozitívneho vývoja spotreby domácností profitovala najmä daň z pridanej hodnoty a následný vyšší ekonomický rast potiahol nahor aj daň z príjmov právnických osôb. Vyššie oproti rozpočtu boli aj daňové príjmy obcí a VÚC z prerozdelenia dane z príjmov fyzických osôb, kde pôsobil lepší ako očakávaný vývoj na trhu práce. Pozitívne tendencie v zamestnanosti a mzdovom vývoji vylepšili aj hospodárenie fondov sociálneho zabezpečenia, ktoré profitovalo tak z vyšších príjmov sociálneho, ako aj zdravotného poistenia. Odvody od ekonomicky aktívnych osôb do Sociálnej poisťovne boli vyššie o 203 mil. eur a do zdravotných poisťovní o 98 mil. eur.

Nedaňové príjmy v štátnom rozpočte oproti rozpočtu poklesli. V štátnom rozpočte zaznamenali výpadok príjmy z dividend, ktoré boli nižšie o 44 mil. eur, kde výpadok dividend z SPP, SSE a VSE a Transpetrolu presiahol vyšší príjem dividend zo SEPS, ktorých rozpočet je pravidelne podhodnocovaný. Nižšie boli v štátnom rozpočte aj príjmy z predaja kapitálových aktív (32 mil. eur), ktoré sú v rozpočte štandardne nadhodnocované. Nenaplnila sa ani výška odvodu z hazardných a iných hier (41 mil. eur) z dôvodu nadmerného rozpočtovania týchto príjmov vo vzťahu k novej legislatíve súvisiacej so zdanením

<sup>7</sup> Zdravotnícke zariadenia, VUC, PO štátu, ŽSR a ŽSSK by skončili v porovnaní so svojim rozpočtom horšie, keby nedostali vyššie transfery zo štátneho rozpočtu. Negatívny vplyv na štátny rozpočet mal aj vyšší transfer obciam (163 mil. eur), verejným vysokým školám (28 mil. eur), Národnej diaľničnej spoločnosti, Dopravným podnikom, či štátnym fondom. Zo ŠR sa zrealizoval transfer prostriedkov zdravotníckym zariadeniam (138 mil. eur) a Sociálnej poisťovni (187 mil. eur) v rámci oddĺžovania v zdravotníctve. Štátny rozpočet naopak ušetril na bežnom transfere SP na vykrytie deficitu fondu starobného poistenia (149 mil. eur) a poistnom platenom štátom (62 mil. eur). Štát ušetril aj na nezrealizovaní vkladu do MH invest, s.r.o (61 mil. eur)

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (UMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



hazardu. Nižší príjem z predaja emisných povoleniek o 53 mil. eur negatívne ovplyvnil hospodárenie v Envirofonde<sup>8</sup>. Pokles príspevkov od prevádzkovateľov jadrových zariadení o 39 mil. eur v dôsledku nespustenia 3. a 4. bloku elektrárne Mochovce a nenaplnenia očakávaného rastu príjmov od už existujúcich jadrových zariadení sa prejavil v horšom hospodárení Národného jadrového fondu. Nerealizovalo sa zvýšenie poplatku za správu núdzových zásob ropy a ropných produktov, čím príjmy Agentúry pre núdzové zásoby ropy klesli o 31 mil. eur.

Výdavky na mzdy a poistné v štátnom rozpočte (vrátane vytvorenej rezervy) prekročili svoju rozpočtovanú úroveň o 29 mil. eur, investície vrátane rezervy boli vyššie o 80 mil. eur. Kapitálové a bežné transfery smerované do ostatných subjektov verejnej správy boli oproti rozpočtu vyššie o 161 mil. eur (bez EÚ fondov a bez spolufinancovania), čo bolo vo veľkej miere kompenzované úsporou na celkových transferoch subjektom mimo verejnej správy vo výške 212 mil. eur (vrátane rezervy) z čoho 107 mil. eur na kapitálových. Nezrealizovala sa plánovaná investičná dotácia pre novú automobilku (32 mil. eur) a ani odkúpenie Národného futbalového štadiónu (63 mil. eur). Štátny rozpočet ušetril z vlastných zdrojov na tovaroch a službách 244 mil. eur vrátane vytvorenej rezervy (202 mil. eur). Časť ušetrenej rezervy bola rozpustená v kapitálových transferoch v rámci verejnej správy.

Čerpanie EÚ fondov dosiahlo vyššiu úroveň oproti predpokladom rozpočtu, s čím súviseli vyššie výdavky na spolufinancovanie o 95 mil. eur. EÚ korekcie dosiahli 19 mil. eur. Tieto riziká boli v rozpočte kryté rezervou vo výške 130 mil. eur. Hotovostne štát ušetril aj na odvode do rozpočtu EÚ (37 mil. eur).

V obciach výrazne rástli investičné výdavky (337 mil. eur), ako aj mzdové výdavky (107 mil. eur) a výdavky tovary a služby (96 mil. eur), čo súvisí najmä s vyššími príjmami z grantov a transferov zo štátneho rozpočtu i z rozpočtu EÚ, ako aj s uskutočnenými komunálnymi voľbami.

Hospodárenie zdravotníckych zariadení výrazne benefitovalo z realizácie 1. etapy oddĺženia zdravotníctva, bez neho by ich hospodárenie skončilo voči rozpočtu lepšie len o 22 mil. eur vplyvom vyšších grantov. Zdravotnícke zariadenia dosiahli vyššie príjmy za svoje výkony v porovnaní s rozpočtom, prekročili však svoje očakávané bežné výdavky na tovary a služby a mzdové výdavky. Vyšší transfer zo štátneho rozpočtu predovšetkým na investície sa prejavil vo vyšších ako rozpočtovaných investičných výdavkoch zdravotníckych zariadení.

Výdavky na zdravotnú starostlivosť v zdravotných poisťovniach prekročili rozpočtovanú úroveň o 11 mil. eur, čo spolu o 90 mil. eur<sup>9</sup> vyššou dividendou zaplatenou akcionárom súkromných zdravotných poisťovní pôsobilo na výrazné zhoršenie ich hospodárenia v porovnaní s rozpočtom.

Vyššie sociálne dávky súvisia s vyššími výdavkami Sociálnej poisťovne na nemocenské poistenie, poistenie v zamestnanosti a starobné poistenie. Úspory sa dosiahli vo výdavkoch na invalidné poistenie a úrazové poistenie.

### **Vyššie čerpanie fondov EÚ zvýšilo spolufinancovanie, najmä investícií**

Čerpanie fondov EÚ v roku 2018 prekonalo očakávanie rozpočtu<sup>10</sup> v čerpaní európskych prostriedkov o viac ako 0,5 mld. eur<sup>11</sup> a zároveň to spôsobilo vyššie spolufinancovanie takmer o 100 mil. eur (0,1 % HDP) kryté čerpaním z rezervy.

<sup>8</sup> Historicky bol hotovostný príjem z emisných povoleniek na najvyššej úrovni, avšak v rozpočte nebolo zohľadnené ich zaznamenanie podľa platnej metodiky ESA2010. V rozpočte verejnej správy pravidelne absentuje uplatňovanie tejto metodiky.

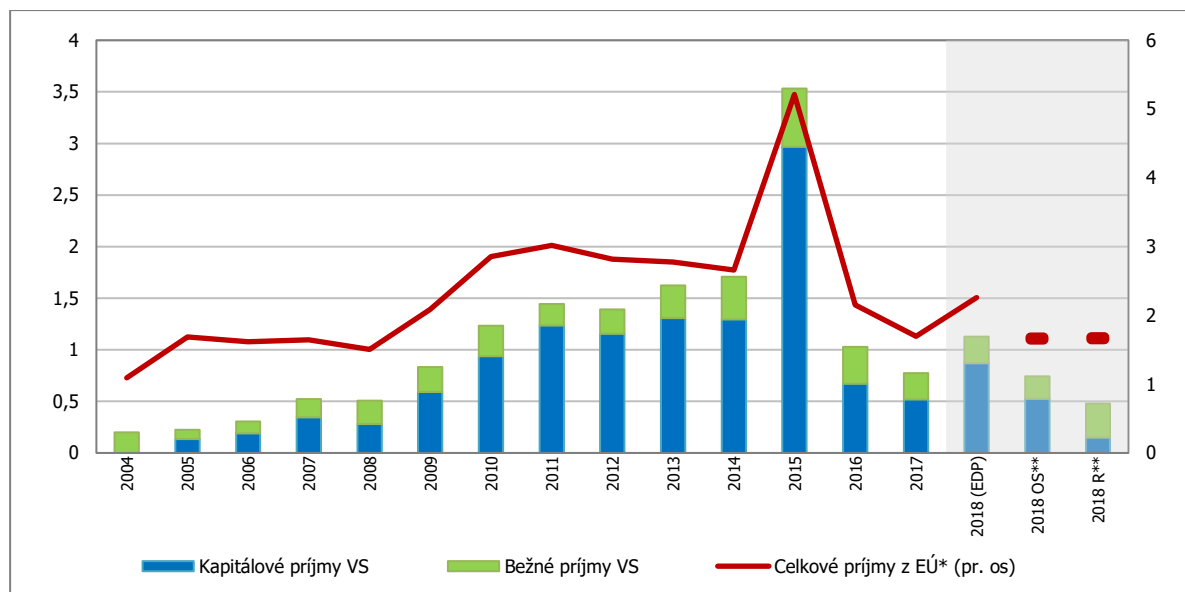
<sup>9</sup> Poisťovňa Dôvera sa rozhodla svojim akcionárom vyplatiť dividendy z rezervného fondu. <http://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/110482>

<sup>10</sup> Výrazný vývoj bol ovplyvnený najmä potrebou splniť ciele čerpania k 31.12.2018 v jednotlivých operačných programoch, ktoré sú podmienkou pre získania tzv. výkonnostnej rezervy a zároveň plnenia pravidla n+3. V operačných programoch sú stanovené ciele pre čerpanie k polčasu (31.12.2018) obdobia z aktuálneho finančného rámca, ktorého čerpanie je vymedzené rokmi 2014 až 2023.

<sup>11</sup> Porovnanie s rozpočtom je vrátane zahraničných grantov z EÚ.

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Graf 9 Príjmy zdrojov EÚ (%HDP)



\* Vrátane nákladov za výber a odvod tzv. Vlastných zdrojov EÚ (clo)

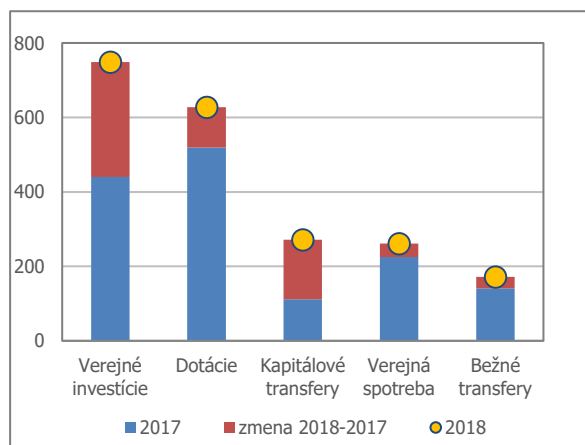
\*\* 2018OS - Odhadovaná skutočnosť podľa RVS 2019-2021, 2018R – Rozpočet 2018-2020 (údaj je vrátane zahraničných grantov z rozpočtu EÚ imputovaných do verejných investícií)

Zdroj: MFSR, NBS, vlastné výpočty

Výraznejšie napomohli najmä investície a to najmä do dopravnej a environmentálnej infraštruktúry ako aj kapitálové transfery privátnemu sektoru. Z alokácie zdrojov sa tak z 3. programového obdobia vyčerpala do konca roka 2018 len pätina<sup>12</sup>.

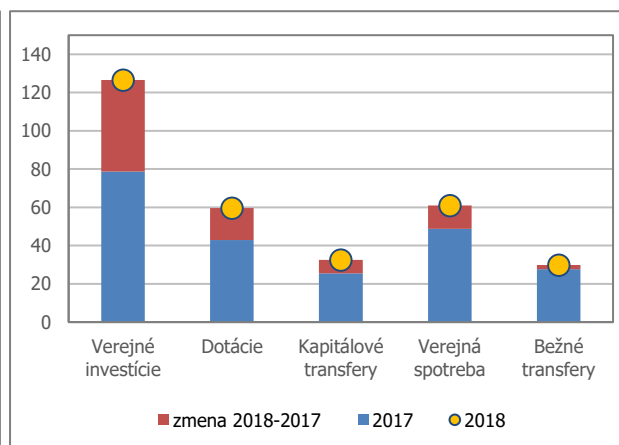
Čerpanie gradovalo najmä vo 4. štvrtroku 2018, keď výrazná dynamika bola zaznamenaná v Operačnom programe (OP) Integrovaná infraštruktúra, kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny OP. Projekty, v ktorých sa to prejavilo boli zamerané na výstavbu diaľnic a ciest, železníc a činnosti súvisiace so životným prostredím a zmenou klímy (čističky, kanalizácie, odpadové hospodárstvo).

Graf 10 Čerpanie zdrojov EÚ (mil. eur)



Zdroj: Štátna pokladnica, NBS vlastné výpočty

Graf 11 Spolufinancovanie zo ŠR (mil. eur)

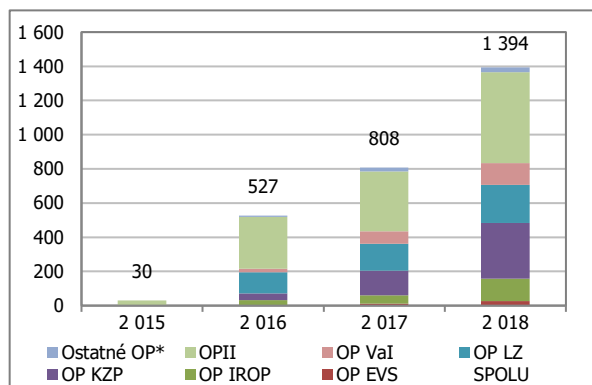


Zdroj: Štátna pokladnica, NBS vlastné výpočty

<sup>12</sup> Stav čerpania k 31.12.2018 zdrojov EÚ 19,9% (2,76 mld. eur) a spolufinancovanie 22,2% (0,46 mld. Eur). Ostáva nevyčerpaných 11,1 mld. Eur zo zdroja EÚ, resp. na spolufinancovanie je viazaných ešte 1,6 mld. Eur. (Zdroj MFSR: [https://www.finance.gov.sk/files/archiv/52/P\\_1\\_cerpanie\\_zavazkov\\_14-20\\_k\\_31.12.2018.pdf](https://www.finance.gov.sk/files/archiv/52/P_1_cerpanie_zavazkov_14-20_k_31.12.2018.pdf))

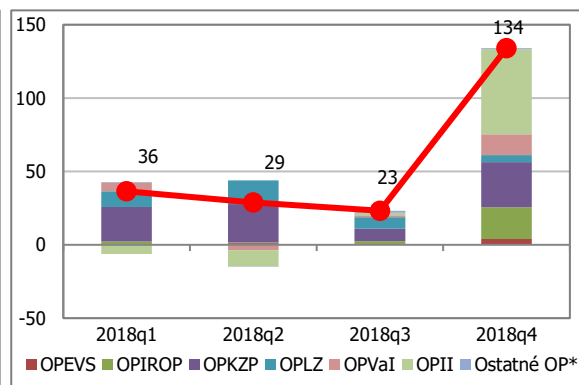
Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

Graf 12 Čerpanie zdrojov EÚ podľa operačných programov (mil. Eur)



Zdroj: ITMS 2014+, vlastné výpočty

Graf 13 Medziročná zmena čerpania zdrojov EÚ podľa operačných programov (%)

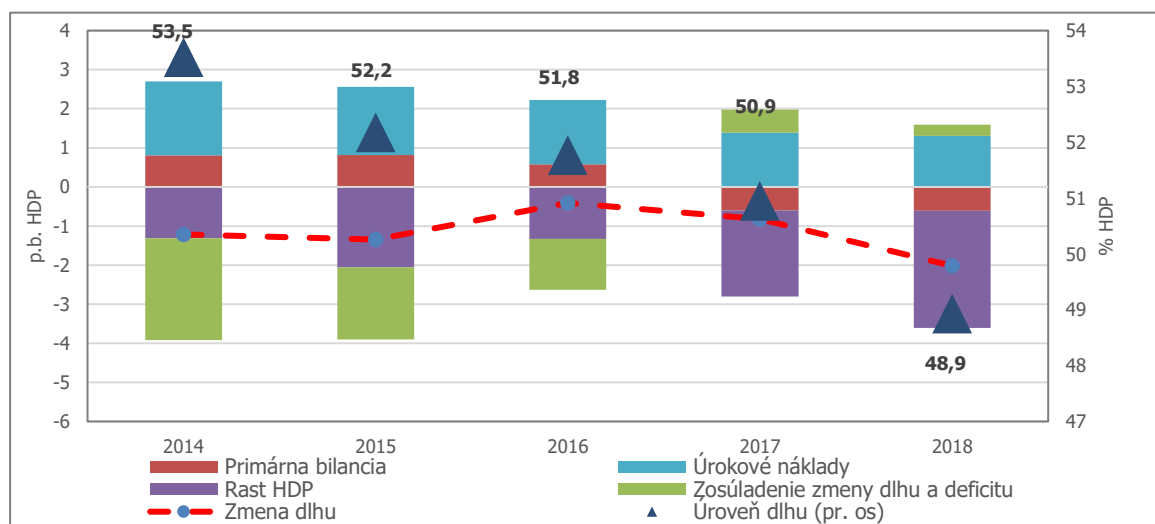


Zdroj: ITMS 2014+, vlastné výpočty

## Verejný dlh

Verejný dlh v relatívnom vyjadrení medziročne klesol v roku 2018 o 2 p.b. HDP na úroveň 48,9 % HDP, čím klesol pod prvé sankčné pásmo ustanovené zákonom o rozpočtovej zodpovednosti<sup>13</sup>. Slovensko dosiahlo druhý rok za sebou primárny prebytok verejného rozpočtu, čo ovplyvnilo pokles finančnej potreby, resp. nutnosť emitovať nový dlh financujúci schodkové hospodárenie. Úrokové náklady medziročne klesli o 0,1 p.b. HDP, čo sa spolu s rastom nominálneho HDP tiež podieľalo na poklese dlhu. V porovnaní s rozpočtom klesol dlh o 1 p. b. HDP.

Graf 14 Hrubý dlh a príspevky faktorov k medziročnej zmene dlhu



Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

<sup>13</sup> Pri postupnej ročnej úprave limitov dlhovej brzdy o 1 p. b. nadol v prechodnom období 2018 až 2027 je dolný limit pre rok 2018 stanovený na úrovni 49%.

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.



## Prílohy:

Tabuľka 1 Vybrané vplyvy na hospodárenie verejnej správy (mil. eur)

vybrané vplyvy	skutočnosť oproti rozpočtu
<b>vybrané príjmy</b>	
daňové príjmy ŠR	271
daňové príjmy obcí	70
daňové príjmy VUC	34
sociálne odvody bez oddĺženia a poistného plateného štátom	203
zdravotné odvody bez poistného plateného štátom	98
príjmy z podnikania ŠR	-44
predaj kap. aktív ŠR	-32
odvod z hazardných a iných hier	-41
ostatné nedaňové príjmy ŠR	61
emisné kvóty Envirofondeu	-53
poplatok Agentúry pre správu núdzových zásob ropy	-31
príjem Národného jadrového fondu	-39
<b>vybrané výdavky</b>	
mzdy a poistné ŠR (vrátane rezervy)	-29
tovary a služby ŠR (vrátane rezervy)	244
investície ŠR (vrátane rezervy)	-80
bežný transfer do SP (Štátny rozpočet + štátne finančné aktíva)	-38
investičná dotácia do automobilky Jaguar Land Rover	32
investičná dotácia do Národného futbalového štadiónu	63
dividenda akcionárovi súkromnej zdravotnej poisťovne	-90
hospodárenie verejných nemocníc bez oddĺženia	22
sociálne dávky (Sociálna poisťovňa)	-77
výdavky obcí	-562
<b>vzťahy s EU</b>	
transfer do rozpočtu EU	5
spolufinancovanie (vrátane rezervy)	35
EU korekcie	-19

Zdroj: ŠÚ SR, MFSR, NBS vlastné výpočty



Tabuľka 2 Prehľad hospodárenia podľa subjektov VS (mil. eur ak nie je uvedené inak)

subjekt VS	2017 SKUTOČNOSŤ	2018 ROZPOČET	2018 SKUTOČNOSŤ	2018 SKUTOČNOSŤ vs rozpočet	SKUTOČNOSŤ 2018 vs 2017
Štátny rozpočet	-1 086	-1 556	-1 380	176	-294
Príspevkové organizácie štátu	33	-13	1	14	-32
Environmentálny fond	49	130	34	-96	-15
Štátny fond rozvoja bývania	53	45	61	16	9
Národný jadrový fond	92	122	100	-22	8
JAVYS	7	-5	9	14	2
Obce a ich príspevkové organizácie	0	172	-15	-187	-15
dopravné podniky	8	9	5	-5	-4
Vyššie územné celky a príspevkové	-16	92	107	15	123
Sociálna poisťovňa	76	41	155	114	79
Zdravotné poistenie	167	130	8	-122	-158
Vysoké školy	20	0	32	32	11
FNM (MH manažment, a. s.)	-27	-4	-8	-4	19
Slovenský pozemkový fond	20	8	20	11	0
Železnice SR	-95	0	11	11	106
Železničná spoločnosť	7	-7	-8	-1	-15
Národná diaľničná spoločnosť	-35	37	12	-25	47
Verejná nemocnica	-36	-17	143	159	178
Ostatné*	93	71	82	11	-12
CELKOM mil. eur	-668	-743	-629	113	38
CELKOM % HDP	0.8	0.8	0.7	-0.1	-0.1

Zdroj: Štátna pokladnica, MF SR, NBS vlastné prepočty

\*ostatné: Slovenská konsolidačná, Agentúra pre správu núdzových zásob ropy, Eximbanka, Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Audiovizuálny fond, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, TASR, RTVS, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ústav pamäti národa, Danubiana, neziskové organizácie štátu, ostatné ústredné a miestne organizácie.

Tabuľka 3 Hospodárenie verejnej správy v 2018 (metodika ESA 2010)

v mil. eur	2017	2018	zmena	2018R	2018-2018R
<b>deficit</b>	<b>-668</b>	<b>-629</b>	<b>38</b>	<b>-743</b>	<b>113</b>
<i>celkové príjmy</i>	33 439	36 017	2 578	34 432	1 584
bežné a kapitálové príjmy	33 439	36 017	2 578	34 432	1 584
<i>z toho: priame dane</i>	6 230	6 579	349	6 392	187
<i>  nepriame dane</i>	9 251	9 803	552	9 831	-28
<i>z toho: DPH</i>	5 917	6 326	409	6 104	222
<i>sociálne príspevky</i>	12 525	13 357	832	13 108	249
<i>Príjmy z majetku</i>	641	654	13	561	93
<i>bežné a kapitálové transfery</i>	1 145	1 806	661	939	867
<i>predaj produkcie</i>	3 647	3 817	170	3 601	217
<i>celkové výdavky</i>	34 107	36 646	2 539	35 175	1 471
bežné výdavky	31 170	33 061	1 891	32 807	254
<i>sociálne výdavky</i>	15 715	16 334	619	16 403	-69
<i>z toho: peňažné dávky</i>	11 469	11 856	388	11 936	-80
<i>  naturálne sociálne dávky</i>	4 247	4 478	231	4 467	11
<i>dotácie</i>	363	399	37	394	5
<i>bežné transfery</i>	1 307	1 864	557	1 881	-17
<i>úroky</i>	1 179	1 176	-4	1 136	40
<i>kompensácie zamestnancov</i>	7 804	8 395	592	8 105	290
<i>medzisúvaha</i>	4 802	4 893	91	4 888	5
kapitálové výdavky	2 937	3 585	648	2 368	1 217
<i>z toho: vládne investície</i>	2 699	3 218	519	2 163	1 055
<i>kapitálové transfery</i>	177	325	148	229	96
<b>celkový deficit verejnej správy</b>	<b>-668</b>	<b>-629</b>	<b>38</b>	<b>-743</b>	<b>113</b>
ústredná verejná správa	-906	-910	-5	-1 187	277
miestna samospráva	-5	117	122	273	-156
fondy sociálneho zabezpečenia	243	164	-79	171	-7
<b>Hrubý dlh verejnej správy</b>	<b>43 231</b>	<b>44 145</b>	<b>914</b>	<b>44 699</b>	<b>-555</b>
<b>deficit v %HDP</b>	<b>-0.8</b>	<b>-0.7</b>	<b>0.1</b>	<b>-0.8</b>	<b>0.1</b>
<b>Hrubý dlh VS v % HDP</b>	<b>50.9</b>	<b>48.9</b>	<b>-2.0</b>	<b>49.9</b>	<b>-1.0</b>

Zdroj: ŠÚ SR, MFSR, NBS vlastné výpočty

Oddelenie verejných financií (analytici@nbs.sk)

Rýchle/analytické komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezентujú názory analytikov Úseku pre menu, štatistiku a výskum (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „analytici ÚMS“, resp. „analytici Menového úseku“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.